

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 3259-2025

Medewerker	:	Barbara Luijters
Team	:	Ruimte en Samenleving
Datum	:	7 februari 2025
Portefeuillehouder	:	wethouder Marcel Blind

BIJLAGEN: X
AFSTEMMING MET ☒ team Communicatie en Ondersteuning ☒ Persbericht toevoegen
☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk
ONDERWERP Verbeterde gft inzameling hoogbouw

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te zetten op het verbeteren van de voorziening van gft inzameling bij hoogbouw en de benodigde eenmalige investering hiervoor van € 22.500,- te financieren uit de voorziening afvalstoffenheffing;
2. De structurele kosten van € 53.000,- te verwerken in het tarief afvalstoffenheffing 2026.
3. De financiële gevolgen van de eenmalige investering van € 22.500,- voor 2025 te verantwoorden in de 1ste Berap 2025.

SAMENVATTING

In onze gemeente wordt het gft bij alle laagbouwaansluitingen via groencontainers ingezameld. Bewoners van hoogbouwlocaties hebben niet overal een standaardmogelijkheid om het gft te scheiden. Bewoners hebben doorgaans geen ruimte voor een container voor gft. Alle huishoudens moeten hun gft kunnen scheiden. Daarom wil het college komend jaar graag ook voor alle hoogbouwlocaties een nette en schone voorziening regelen. Bijkomend voordeel is dat de kwaliteit van het gft hierdoor omhoog gaat. Een goede kwaliteit gft kan beter verwerkt worden tot compost en is beter voor het milieu.

AANLEIDING

In Olst-Wijhe halen we schone grondstoffen aan huis op met containers en brengt men restafval naar een ondergrondse verzamelcontainer. Gft wordt vergist waarbij het gas wordt gebruikt en is een grondstof voor compost.

Het bovenstaande is voor de gft-inzameling bij hoogbouw nog niet optimaal geregeld. Bewoners van hoogbouw hebben doorgaans geen ruimte om een eigen container te plaatsen. Zij zijn afhankelijk van een gezamenlijke voorziening voor het gft.

Op dit moment heeft een aantal van de locaties met hoogbouw helemaal geen mogelijkheid om gft te scheiden, terwijl dit wettelijk verplicht is. Daarnaast is een deel van onze huidige voorziening bij hoogbouw verouderd of wordt regelmatig de plek rondom vervuild.

Deze inwoners betalen wel evenveel afvalstoffenheffing als bewoners van laagbouw, waar gft wordt gescheiden via de container.

Daarnaast hebben we te maken met terugkerende problemen van vervuiling van het gft. Daarom gaat het voorstel voor inzameling van gft bij hoogbouw ook over structurele monitoring van de kwaliteit van het afval. Zodat we met gerichte interventies de kwaliteit van het gft kunnen verbeteren.

Er is dus een optimalisatieslag nodig; enerzijds om te voldoen aan de wetgeving. Anderzijds om het serviceniveau op gft voor alle huishoudens gelijk te trekken, met aandacht voor de kwaliteit van het gft.

BEOOGD RESULTAAT

Voldoen aan wetgeving om te grondstoffen te scheiden.

Verbeterde afvalscheiding door vermindering van gft dat in het restafval wordt verbrand.

Verbeterde service aan bewoners van hoogbouw.

Verbetering van de kwaliteit van het gft bij hoogbouwlocaties.

KADER

Afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit

Kaderrichtlijn afvalstoffen (2018/851/EU)

ARGUMENTEN VOOR

Verplichting gft-inzameling

Gemeenten zijn verplicht om grondstoffen en restafval gescheiden in te zamelen. Ook bij hoogbouw. Sinds 1 januari 2024 is deze verplichting aangescherpt en moeten grondstoffen ook bij hoogbouw apart worden inzamelen,

In Olst-Wijhe wordt gft bij de meeste hoogbouwlocaties al ingezameld, maar nog niet overal. Enkele locaties zijn verwijderd vanwege vervuiling. Door voor alle hoogbouwaansluitingen een nette gft-inzamelvoorziening te organiseren voorkomen we dat er naar aanleiding van klachten allerlei tijdelijke oplossingen worden bedacht en geplaatst.

Het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen (GIHA) implementeert de Europese bepalingen rondom de gescheiden inzameling van afval in Nederland. Dat Besluit bepaalt dat in Nederland gemeenten zorg moeten dragen voor de gescheiden inzameling van bioafval (artikel 1 sub a).

Volgens artikel 2 lid 1, sub a van het Besluit zijn de uitzonderingsmogelijkheden voor gescheiden inzameling van bioafval de twee mogelijkheden die zijn genoemd in artikel 10 lid 3 onder c en d van de Kaderrichtlijn. Dit betekent dat in Nederland alleen afgezien kan worden van gescheiden inzameling van bioafval wanneer dit technisch niet haalbaar is of wanneer dat buitensporig duur zou zijn.

Financieel rechtvaardig

Er is geen tariefverschil voor afval tussen hoogbouw en grondgebonden woningen. Bewoners van hoogbouw vinden dit oneerlijk, omdat zij voorzieningen moeten delen, wat misbruik en vervuiling bevordert.

Om aan wetgeving te voldoen en goed gft in te zamelen, moeten voorzieningen op orde zijn en netjes blijven. Goed scheiden verlaagt de kosten voor hoogbouwbezoekers door minder restafval. Verbeterde voorzieningen verminderen ongelijkheid in tarieven en service.

Beperkte ruimte

Het scheiden van grondstoffen in een appartement is lastig door beperkte ruimte. Gft moet snel worden afgevoerd om overlast te voorkomen. Toegang tot een verzamelvoorziening helpt hierbij. Hiervoor wordt een aparte route voor lediging ingevoerd met hoge frequentie en reiniging. Bovendien kunnen we dan het aantal voorzieningen in de openbare ruimte beperken. Inzamelvoorzieningen worden wekelijks gelegegd en 13 keer per jaar gereinigd om vervuiling te monitoren en netjes gebruik te bevorderen.

Kwaliteitscontrole

Door het invoeren van een eigen inzamelroute kunnen we de kwaliteit van ingezameld gft bij elke ronde registreren. Bij containers die vaak vervuild zijn, volgen er interventies richting de gebruikers. Bij aanhoudende vervuiling kan een container worden afgesloten of verwijderd.

Gft bij restafval

Door weinig restafval blijft een afvalzak langer staan, wat overlast veroorzaakt als er gft bij zit. Het scheiden van gft vermindert restafval en voorkomt geur- en fruitvliegen overlast.

ARGUMENT TEGEN

Inzamelkosten per ton bij hoogbouw relatief hoog

Door het ontbreken van tuinen is het aanbod gft veel lager ten opzichte van het aanbod van laagbouwaansluitingen. Bovendien is de ervaring in andere gemeenten dat niet alle aansluitingen meedoen. Doordat het gft bij hoogbouw apart wordt ingezameld om de kwaliteit van het gft zo goed mogelijk te waarborgen, zijn de inzamelkosten voor gft bij hoogbouwlocaties per ton relatief hoog.

Draagvlak inwoners beïnvloedt inzamelresultaten

Veel hangt af van het draagvlak onder bewoners: als een groot deel van de bewoners van een hoogbouwcomplex niet mee wil doen, kan de gescheiden inzameling van gft niet succesvol worden ingevoerd.

RISICO'S

Deelname is wettelijk verplicht, maar niet te handhaven.

FINANCIËN

Om hoeveel adressen gaat het?

Het aantal aansluitingen hoogbouw per 1-1-2024 is ongeveer 1200 (BAG). Het totaal aantal aansluitingen in onze gemeente is 8.089. Het gaat dus om 15% van de woningen. Een deel van de aansluitingen die als hoogbouw staan geregistreerd, zijn benedenwoningen met tuin. Hier wordt wel gebruik gemaakt van een minicontainer. Uitgaan van de registratie in de BAG geeft dus niet helemaal het juiste beeld voor de berekening van de voorzieningen. Ook zijn er locaties waar naar tevredenheid gewerkt wordt met een eigen oplossing en waar bewoners onderling goede afspraken hebben gemaakt. Dan is een aanpassing niet nodig.

Om een indicatie te geven van de kosten van de (invoering van) inzameling van gft bij hoogbouw heeft ROVA een berekening uitgevoerd, waarbij de volgende aannames en uitgangpunten zijn gehanteerd:

- * Het aantal aansluitingen hoogbouw per 1-1-2024, zijnde ong. 1200.
- * Het aantal aansluitingen totaal: 8089.
- * 33 aansluitingen op 1 voorziening, echter hebben we soms minder dan 33 hoogbouw op 1 locatie.
- * Het plaatsen van 30 inzamelvoorzieningen, waarvan 15 gft-in-behuizingen en 15 gft-in-beugels.
- * Locaties die goed functioneren met de huidige voorziening behouden mits kwaliteit gft goed is.

Onderstaand een indicatie van de kosten die hiermee zijn gemoeid (prijspeil 2025) *Daadwerkelijke kosten en benodigde inzamelvoorzieningen kunnen afwijken op basis van de inventarisatie, locatiebepaling en uitkomsten draagvlakpeiling.*

Exploitatiekosten

15 gft-in beugels en 15 gft-in-behuizingen	€ 17.000 /per jaar
Kosten inzameling en reiniging	€ 36.000 /per jaar
Totale jaarlijkse kosten	€ 53.000
Totale jaarlijkse kosten per aansluiting	± € 6,50

Eenmalige kosten

Plaatsingskosten	€ 10.500,-
Keuken gft- Emmertje alle hoogbouw	€ 12.000,-
Totale eenmalig kosten	€ 22.500,-

Niet meegerekend zijn de verwerkingskosten voor het gft. Mogelijk dat er meer gft wordt ingezameld, maar er ook minder afkeur is (en dus verbrandingskosten). Daarnaast is het verschil tussen verwerkingskosten van restafval en gft momenteel relatief klein (hoewel in de toekomst dit verschil steeds groter wordt). De verwachting is dan ook dat de verwerkingskosten gelijk blijven.

De hierboven vermelde kosten per aansluiting, zijn van toepassing op alle aansluitingen, dus niet alleen op de hoogbouwaansluitingen (d.w.z. 53.000/8089)

De financiële gevolgen van de eenmalige kosten worden meegenomen in de 1ste Berap 2025. De exploitatiekosten worden verrekend in het tarief afvalstoffenheffing voor 2026.

DUURZAAMHEID

Het gescheiden ingezamelde gft wordt verwerkt in vergistings- en composteringsinstallaties, waar biogas en compost worden geproduceerd. Dit is beter dan verbranden, omdat het CO2 bespaart en belangrijke stoffen voor de bodem behoudt. gft speelt een cruciale rol in onze circulaire economie.

PARTICIPATIE

Het scheiden van gft is voor iedereen verplicht. ROVA neemt contact op met inwoners over hun voorkeur voor de voorziening. Op basis van deze inventarisatie maken zij een plan.

COMMUNICATIE

Er wordt geen persbericht, maar een woordvoeringslijn voorgesteld. In overleg met team communicatie en ROVA wordt de communicatie richting bewoners voorbereid. Om het scheiden van gft-afval makkelijker te maken delen we een lijst wat wel en niet bij het gescheiden gft afval hoort.

PLANNING EN UITVOERING

We werken het invoeren van gft hoogbouw uit langs drie sporen:

- faciliteren: gericht op het eenvoudiger maken van goed scheiden voor de inwoners. Met een betrouwbare dienstverlening, schoon en dichtbij een voorziening die past bij de locatie en het gebruik.

- Communicatie en motiveren: bewoners via gerichte communicatie en informatieverstrekking te stimuleren de omgeving van de voorziening netjes houden, de voorziening te gebruiken zoals het hoort, dus zonder vervuiling en zwerfafval te voorkomen door er niks naast te zetten. Wordt in overleg met ROVA opgesteld.
- Stimuleren: door bewoners een gft emmer of -bakje aan te bieden voor het gebruik in de keuken.

Plaatsingsbesluit

Voor het plaatsen van voorzieningen in de openbare ruimte is geen plaatsingsbesluit nodig omdat de voorziening kan worden geschaard onder straatmeubilair. Toch willen we bewoners hierin wel de mogelijkheid geven mee te denken over de plek. De voorziening is namelijk groter dan een standaard prullenbak. Bovendien moet het voor de gebruikers een makkelijke en handige plek zijn die goed bereikbaar is. We hanteren daarom in de aanpak de volgende stappen:

1. Op basis van onderstaande voorwaarden wordt één locatie aangegeven als geschikt voor het plaatsen van de container/-behuizing
 - Toegankelijk voor bewoners met rollator/rolstoel
 - Toegankelijk voor de inzamelaar om te legen
 - Zo mogelijk niet onder of voor een raam (dat zomers open staat) of ventilatie
 - Veroorzaakt geen verkeershinder of obstakel
 - Zo centraal mogelijk en voor meerdere bewoners op loopafstand
 - Op grond van gemeente, in overleg op grond van Salland Wonen of VvE mits goed toegankelijk voor ROVA.
2. Wij wijzen op basis van bovengenoemde voorwaarden de locatie aan. Als bewoners met zwaarwegende argumenten een even geschikte voorkeursplek kunnen aangeven, dan is dat te overwegen.
3. Als de enige locatie direct in het zicht is van bewoners worden zij geïnformeerd en gevraagd of de locatie met de voorgestelde werkwijze (wekelijks legen en maandelijks reinigen) akkoord is.
4. Als er twee even geschikte locaties zijn, dan kunnen bewoners nog een voorkeur uitspreken.

Planning

De planning gaat uit van twee maanden voorbereiding. Namelijk een maand locatieonderzoek en een maand voor de draagvlakpeiling. De DVO moet worden opgesteld om vervolgens de systemen te bestellen. Gezien de personele capaciteit bij ROVA sturen we op een uitvoering vanaf ongeveer augustus. Dat betekent dat eind september de bestelling wordt geplaatst en vanaf december de uitvoering buiten kan starten. Een eerste lediging/route kan dan gepland worden vanaf bijvoorbeeld februari 2026.

Keukenemmer als stimulans en startmoment

Webshop Eco-logisch biedt o.a. Mepal of Eko food caddy. Met een kadobon van 10,- euro kan iedereen zelf bestellen in de gewenste kleur of formaat. Met iets bijbetalen is er nog meer keus. Bewoners die al een emmertje hebben kunnen afbreekbare zakjes bestellen.